

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

De huidige aanpak Radicalisering, Extremisme en Polarisatie 2018-2022 loopt dit jaar af. Hierbij bieden we u de nieuwe aanpak Radicalisering, Extremisme en Polarisatie aan.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Veiligheidskoers 2023-2027
- Rapport Externe Expert Commissie Radicalisering, Extremisme en Polarisatie (22bo003281)
- Jaarrapportage Radicalisering, Extremisme en Polarisatie 2021 (22bo3264)

Toelichting:

Met deze aangescherpte en geactualiseerde aanpak Radicalisering, Extremisme en Polarisatie (REP) bouwen we voort op de inzet van de afgelopen jaren. De ambitie is om een stad te zijn waar Rotterdammers ontspannen met elkaar kunnen samenleven en zich veilig voelen. We willen extremistische gedragingen voorkomen en tegengaan. Hiermee dragen we bij aan het beschermen van de democratische rechtsorde.

De gemeente Rotterdam heeft de afgelopen jaren gepioneerd en succesvolle methodieken bestendigd en geborgd. Zowel de best practices, de geleerde lessen van de afgelopen jaren, als de aanbevelingen van de Externe Expert Commissie (EEC) zijn in de nieuwe aanpak verwerkt. Zo zijn er aanpassingen gedaan in het werkproces van de persoonsgerichte aanpak radicalisering en in de wijze waarop we sentimenten in de stad lezen. De rapportage van de EEC is op 17 mei jl. met uw raad gedeeld (22bo003281) en op 15 september jl. besproken in de commissie BOFV.

De nieuwe aanpak bestaat uit twee pijlers: (1) radicalisering en extremisme en (2) polarisatie. Hoewel de thema's elkaar raken is er een verschil in ambitie, doelstellingen en uitvoering. De thema's radicalisering en extremisme bevat problematiek waar dreiging van uit gaat. Polarisatie hoort bij een open samenleving, maar kan tegelijkertijd een voedingsbodem zijn voor radicalisering. Daarom staan we daar eerst bij stil.

Polarisatie is toenemend wij-zij denken. Het is een gedachtenconstructie waarbij mensen zich voortdurend uitlaten over de identiteit van anderen. Polarisatie maakt deel uit van een open democratische samenleving en kan constructief zijn.

Het verschilt daarmee van radicalisering en extremisme. Polarisatie is pas een bedreiging voor onze democratie als deze escaleert. Ook kan het een voedingsbodem zijn voor radicalisering.

Met radicalisering bedoelen we de groei naar extremisme en het persoonlijke proces waarin sprake is van een groeiende bereidheid ingrijpende veranderingen in de samenleving na te streven of deze te ondersteunen. We spreken van extremisme wanneer personen of organisaties vanuit een ideologisch motief bereid zijn in ernstige mate de wet te overtreden of activiteiten te verrichten die de democratische rechtsorde ondermijnen.

In het omgaan met 'polarisatie' werkt de gemeente vooral samen met partners uit het sociale domein en het maatschappelijk middenveld, zoals maatschappelijke, levensbeschouwelijke en culturele organisaties in Rotterdam. De inzet van vanuit deze aanpak bestaat uit de volgende activiteiten:

1. Het lezen van de stad
2. Advies en inzet van polarisatie
3. Deskundigheidsbevordering

Het 'lezen van de stad' doen we enerzijds door gebruik te maken van onderzoeksresultaten (zoals het wijkprofiel) en analyses, anderzijds door de stad in te gaan en aan te sluiten bij bestaande netwerken van bewoners en professionals. We richten een interne kerngroep op vanuit in ieder geval de clusters MO, directie Veiligheid en Dienstverlening. Deze werkgroep bepaalt per vraagstuk welke informatie al voorhanden is en welke (nieuwe) partners nodig zijn om dit op te pakken. We maken gebruik van reeds bestaande netwerken in de wijken. Waar nodig leggen we nieuwe contacten. We gebruiken beschikbare informatie van partners. Het gaat hierbij om informatie over sentimenten, fenomenen en gebeurtenissen in de samenleving die invloed hebben op de beleving van Rotterdammers. Wij bevragen Rotterdammers niet over individuen.

In de aanpak van 'radicalisering en extremisme' werkt de gemeente samen met partners uit het sociale domein en het veiligheidsdomein. De aanpak beslaat alle vormen van extremisme waar een dreiging van uitgaat, zoals religieus extremisme, links- en rechtsextremisme en anti-overheidsextremisme. De inzet bestaat uit verschillende activiteiten:

1. Het vergroten van de weerbaarheid van Rotterdammers;
2. Deskundigheidsbevordering;
3. Advisering en de persoonsgerichte aanpak bij radicalisering en extremisme.
4. Driesporen-aanpak

We hebben aandacht voor actuele fenomenen, zoals het accelerationisme (vorm van rechts-extremisme), maatschappelijke onrust, anti-institutioneel sentiment, desinformatie en complot denken. Veel fenomenen ontwikkelen openbaren zich tegenwoordig ook online. Hier hebben we aandacht voor. Dit brengt echter uitdagingen met zich mee, gezien de beperkte bevoegdheden van de gemeente om op de onlinewereld zicht te houden en hierin te acteren. Door goed met onze partners samen te werken kunnen we op basis van hun signalen en analyses in de offlinewereld handelen.

We blijven aandacht bij het Rijk vragen voor een snelle invoering van het wetsvoorstel 'Persoonsgerichte Aanpak en Meldingen over Radicalisering en Terroristische Activiteiten'. Met deze wet wordt de gemeentelijke regierol in de integrale aanpak juridisch verankerd en toebedeeld aan de burgemeester.

Ook wordt in een expliciete grondslag voorzien voor gegevensdeling tussen partijen die deelnemen aan de casus-overleggen. Tot die tijd wordt gewerkt volgens het modelconvenant Persoonsgerichte aanpak voorkoming radicalisering en extremisme uit 2018.

Iedere twee jaar reflecteren we op onze inzet, behaalde resultaten en maatschappelijke effecten. De uitkomsten hiervan worden gerapporteerd aan uw raad. Hierin nemen we ook de nieuwe ontwikkelingen mee die we op ons af zien komen. Op basis hiervan beoordelen we of de huidige inzet nog voldoet en welke aanpassingen in de aanpak nodig zijn. In tegenstelling tot de huidige aanpak, heeft de nieuwe aanpak daarom geen einddatum.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

De gemeente kan jaarlijks bij de NCTV financiële middelen aanvragen ter versterking van de lokale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme. Wij gaan uit van een jaarlijks budget tussen de € 600.000,- en € 700.000,- euro van de NCTV voor de regio. Daarnaast worden ook gemeentelijke middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de aanpak. Op basis van de voorliggende aanpak wordt uitgegaan van een benodigd totaalbudget van € 800.000,- per jaar (exclusief personele lasten).

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

V.J.M. Roozen

De burgemeester,

A. Aboutaleb